

PODRŽANI
OSNAŽENI

Finansira
Evropska unija

*zajednica
u akciji*

VODIČ ZA APLIKANTE

fond za aktivno građanstvo
fund for active citizenship

1. UVOD

Podržani = O snaženi je trogodišnji program podrške razvoju građanskog društva, koji realizuje Fond za aktivno građanstvo u partnerstvu sa Zakladom za razvoj lokalne zajednice „Slagalica“ iz Hrvatske. Zajednički pristup fokusiran je na rad sa lokalnim organizacijama građanskog društva i podršku njihovim inicijativama. Osim pružanja finansijske podrške, obje fondacije ulažu napore u izgradnju znanja i vještina malih organizacija, istovremeno podržavajući njihovu saradnju i zajedničko djelovanje.

Opšti cilj programa:

Civilno društvo i aktivno građanstvo osnaženi da promovišu transparentno i participativno upravljanje, demokratske reforme, jačaju ekonomski i društveni razvoj Crne Gore, u skladu sa procesom integracije u Evropsku uniju.

Specifični ciljevi:

- Ojačano građansko učešće i inicijative u zajednici u promovisanju transparentnog, inkluzivnog i participativnog upravljanja.
- Organizacije sa manje kapaciteta osnažene da djelotvorno zagovaraju proces reformi.

Program je osmišljen kao odgovor na nedostatke u demokratskim kapacitetima crnogorskog društva, sistemima odgovornosti, kao i reakcija na stagnaciju političkog, ekonomskog i društvenog razvoja. Program obuhvata: razvoj kapaciteta, aktivnosti dijeljenja znanja i najboljih praksi, učenje kroz učešće u konkretnim akcijama, uz pristup koji jača organizacije građanskog društva da stvore snažnije veze sa građanima i za građane, kroz uključivanje u procese donošenja odluka, uključujući marginalizovane grupe i manje razvijene zajednice. **Prioritetne oblasti programa su: dobro upravljanje, upravljanje javnim finansijama, životna sredina i klimatske promjene, ruralni razvoj, razvoj poljoprivrede, kao i ekonomske i socijalne politike.**

Tri grant šeme čine okosnicu programa **Podržani = O snaženi**, pružajući ciljanu podršku organizacijama koje imaju manje znanja i vještina, za njihov organizacijski razvoj i finansijsku održivost, kao i za jačanje odnosa sa građanima: **1) Zajednica u akciji, 2) Aktivno učešće i 3) Javno zastupanje.** Osim pružanja finansijske podrške, program je usmjeren i na uključivanje novoosnovanih organizacija i neformalnih grupa na interaktivnim informativnim sesijama, radionicama i konsultacijama za potencijalne aplikante, kako bi se odgovorilo na nedovoljnu vidljivost i pristup lokalnim organizacijama građanskog društva u manje razvijenim područjima Crne Gore.

Ukupni iznos sredstava za podršku projektima iznosi 840,000 eura.

Projekat finansira Evropska unija, dok je kofinansiranje obezbijeđeno od strane Ministarstva javne uprave.

2. ZAJEDNICA U AKCIJI: KLJUČNE INFORMACIJE

Kroz poziv „Zajednica u akciji“ želimo da osnažimo građansko učešće i inicijative u zajednici, koje promovišu inkluzivno upravljanje i ekonomski i društveni razvoj.

Svrha ove grant šeme je podrška organizacijama civilnog društva i neformalnim grupama građana u situacijama koje zahtijevaju pravovremeni odgovor na neposredne izazove ili probleme, ili na ukazanu mogućnost da se utiče na javno mnjenje i demokratske procese, kroz različite oblike javnih akcija.

Poziv će biti stalno otvoren tokom trajanja programa „Podržani = Osnaženi“, pod uslovom da raspoloživa sredstva iz fonda od 240.000 eura u okviru ove grant šeme ne budu ranije opredijeljena.

Objavu poziva prate informativne sesije sa ciljem jasnijeg uvida u kriterijume programa i aktuelne grant šeme. Peta informativna sesija će biti organizovana 1. marta u Zeti, u Kulturno-informativnom centru Zeta (KIC Zeta) , sa početkom u 11h.

Projektni prijedlozi se mogu podnositi počevši od dana objave Poziva. Komisija za evaluaciju projekata i dodjelu finansijske podrške se sastaje najmanje 5 puta godišnje.

Prvi sastanak Komisije u 2024. godini je planiran za poslednju sedmicu marta mjeseca, kada će biti razmatrane prijave (projektni prijedlozi) koji pristignu do 18. marta (do 12h). Prijave koje budu primljene nakon ovog datuma će biti razmatrane na narednom sastanku Komisije.

3. PRIORITETNE OBLASTI I PRIHVATLJIVE AKTIVNOSTI

Programski fokus „Zajednice u akciji“ je na građanskom angažovanju i inicijativama zajednice koje doprinose **ruralnom razvoju, zaštiti životne sredine, razvoju poljoprivrede, osnaživanju marginalizovanih grupa, kao i rješavanju drugih važnih izazova i prepoznatih potreba zajednice. Podsticanje inovativnih pristupa pružanju usluga na lokalnom nivou je takođe u fokusu programa.**

Programom će se podržati samo akcije u okviru navedenih prioritetnih oblasti i tema, koje doprinose ostvarivanju cilja „Zajednice u akciji“, istovremeno i cjelokupnog programa „Podržani=Osnaženi“. Aplikanti se ohrabruju da aktivnostima obuhvate manje razvijena područja u Crnoj Gori.

3.1. Aktivnosti koje mogu biti podržane

- Monitoring sprovođenja lokalnih politika, akcionih planova i indikatora njihove realizacije;
- Aktivnosti na mobilizaciji i osnaživanju ranjivih grupa,
- Organizacija treninga i sprovođenje programa obuke;
- Zastupanje, lobiranje i razvoj strategija, kojima se utiče na donošenje politika, ili na ograničenja koja se nameću organizacijama građanskog društva (OGD) ili drugim nevladinim/ne-državnim akterima;
- Pružanje servisa psiho-socijalne podrške, pravnog savjetovanja i drugih vidova podrške ranjivim grupama može biti podržano, ali kao dio šire akcije, koja uključuje inovativne servise i nove pristupe osnaživanju ranjivih grupa;
- Podrška prikupljanju odgovarajućih informacija, uključujući istraživačke i statističke podatke, kako bi se relevantnim donosiocima odluka omogućilo da formulišu i sprovode politike;
- Priprema i sprovođenje kampanja informisanja i podizanja svijesti javnosti o konkretnim pitanjima demokratskih prava, uključujući angažovanje mladih kroz inovativne ideje;
- Promocija inkluzivnih i strateških partnerstava, umrežavanje i saradnja sa OGD i drugim relevantnim akterima, ili između OGD u zemljama članicama Evropske unije;
- Promocija odgovornosti i transparentnosti na lokalnom nivou;
- Uključivanje žena, mladih, pripadnika romske zajednice i drugih marginalizovanih grupa u formalnim ili neformalnim strukturama donošenja odluka;
- Promotivne aktivnosti jačanja vidljivosti kao što su: objavljivanje i distribucija promotivnog materijala, saopštenja za javnost o projektnim aktivnostima i rezultatima, organizovanje konferencija za medije i javnih događaja, promocija konkretnih projektnih aktivnosti u štampanim i elektronskim medijima kroz intervju/reportaže/članke/klipove, itd.

Napomena: navedena lista nije ograničavajuća, već ima svrhu smjernica u kontekstu ciljeva, prioriteta i oblasti/tema konkursa. Rodna dimenzija u okviru prijedloga projekata je naročito preporučljiva.

3.2 Ograničenja: aktivnosti koje ne mogu biti podržane

- Akcije koje se tiču samo ili uglavnom individualnog sponzorstva za učešće na radionicama, seminarima, konferencijama i sl.;
- Akcije koje se tiču samo ili uglavnom individualnog stipendiranja za studije ili obuke;
- Akcije koje se tiču samo ili uglavnom studijskih posjeta ili učešća na međunarodnim forumima;
- Infrastrukturni projekti ili projekti dominantno fokusirani na nabavku opreme;
- Kupovina i/ili renoviranje zgrada ili kancelarija;
- Aktivnosti preduzete prije potpisivanja ugovora;
- Akcije usmjerene na ostvarivanje profita;

- Akcije koje se odnose na dobrotvorne donacije (kupovina dobara radi njihove podjele);
- Akcije koje diskriminiraju pojedince ili grupe na osnovu pola, seksualne orijentacije, vjerskih uvjerenja ili izostanka istih, ili etničkog porijekla;
- Akcije koje podržavaju pojedinačne političke partije;
- Akcije koje su već podržane kroz druge programe EU.

4. FINANSIJSKI ASPEKT

Ukupni trogodišnji fond za grant šemu „Zajednica u akciji“ iznosi 240.000 eura.

Tokom 2023. godine podržano je 18 projekata u ukupnom iznosu od 79.767 eura.

Projekti mogu trajati **od jednog do tri mjeseca**, a iznos koji može biti dodijeljen za pojedinačni projekat kreće se u rasponu od **€2.000 do €6.000**.

Ne zahtijeva se ko-finansiranje projekata, stoga traženi iznos sredstava može biti do 100% (prihvatljivih) troškova.

5. USLOVI ZA UČEŠĆE: OPŠTI KRITERIJUMI

Pravo učešća na konkursu imaju kako registrovane organizacije civilnog društva (OCD)¹, tako i neformalne grupe, koje nijesu pravna lica.

5.1. Uslovi učešća za OCD:

- Da imaju status pravnog lica
- Da su neprofitnog karaktera
- Da su registrovane² u Crnoj Gori
- Da su direktno odgovorne za pripremu i sprovođenje projekta.

5.2. Uslovi učešća za neformalne grupe:

- Grupu čine najmanje tri osobe koje su okupljene oko rješavanja problema u zajednici i nijesu formalno registrovani.

¹ EU smatra da OCD uključuju nedržavne, neprofitne aktere koji djeluju na nezavisnoj i odgovornoj osnovi, a što obuhvata: nevladine organizacije, organizacije koje predstavljaju autohtone narode, organizacije koje predstavljaju nacionalne i/ili etničke manjine, organizacije dijaspore, organizacije migranata u partnerskim zemljama, lokalna esnafska udruženja i grupe građana, zadruge, poslodavačka udruženja i sindikate (socijalne partnere), organizacije koje zastupaju ekonomske i socijalne interese, organizacije koje se bore protiv korupcije i prevara i promovišu dobro upravljanje, organizacije za građanska prava i organizacije koje se bore protiv diskriminacije, lokalne organizacije (uključujući mreže) uključene u decentralizovanu regionalnu saradnju i integraciju, potrošačke organizacije, organizacije žena i omladinske organizacije, ekološke, kulturne, istraživačke, naučne i organizacije nastavnika, univerziteta, crkve i vjerska udruženja i zajednice, mediji i bilo koja nevladina udruženja i nezavisne fondacije, uključujući nezavisne političke fondacije, koje mogu doprinijeti sprovođenju ciljeva Instrumenta za civilno društvo (CSF).

² Registrovane u skladu sa jednim od ovih zakona: Zakon o nevladinim organizacijama, Zakon o radu, Zakon o reprezentativnosti sindikata, Zakon o Privrednoj komori Crne Gore, Zakon o Crvenom krstu.

Finansijsko upravljanje projektima neformalnih grupa:

- Od vas se očekuje da identifikujete organizaciju (pravno lice) preko koje će se grant administrirati, odnosno da identifikujete organizaciju koja bi bila saglasna da vam za potrebe projekta ustupi na korišćenje svoj žiro račun, ili pak otvori pod-račun na koji bi se obavila uplata sredstava, i koja bi obavljala plaćanja prema odobrenom budžetu, u ime vaše grupe.
- Ukoliko vaša grupa nije u mogućnosti da identifikuje organizaciju koja bi imala ovu ulogu, Fond za aktivno građanstvo će vam pružiti podršku u pronalaženju odgovarajuće organizacije, ako vaš projekat bude podržan.
- Za realizaciju projekata neformalnih grupa, potpisuju se ugovori između tri strane: vaše grupe (tj. predstavnika grupe), organizacije koja administira grant, i Fonda za aktivno građanstvo.
- Podržane grupe će više informacija o daljoj proceduri dobiti od osoblja naše kancelarije.

Kriterijumi za odabir aplikacija

- **Organizacija civilnog društva ili neformalna grupa predlaže aktivnosti na lokalnom nivou, baveći se pitanjem/problemom koji se tiče šire zajednice;**
- **Predložena akcija zahtijeva pravovremeni odgovor;**
- **Aktivnosti imaju potencijal da mobilišu zajednicu.**

Podsjećamo aplikante da kroz „Zajednicu u akciji“ želimo da podržimo projekte manjih organizacija, koji najbolje reaguju na nastalu situaciju ili otkrivene probleme koji se odnose na prioritetne oblasti programa, i koji zahtijevaju pravovremeno djelovanje i utiču na građane i/ili civilni sektor. **Predloženi projekti treba da pokažu jasne razloge za pravovremeno reagovanje**, i sposobnost otvaranja načina za rješavanje prepoznatog problema, prijetnje ili mogućnosti, koji nastaju u novonastaloj situaciji.

Od svih aplikanata se očekuje da njihovi principi rada uključuju neposredan rad sa građanima i njihovo uključivanje, i da su zasnovani na ljudskim pravima, motivaciji i posvećenosti razvoju na lokalnom nivou.

Broj prijava po podnosiocu projekta

Organizacija ne može podnijeti više od jedne aplikacije po pozivu - ili kao podnosilac prijedloga projekta, ili kao partner. Partnerstvo nije obavezno, ali je poželjno.

Partneri učestvuju u kreiranju prijedloga projekta i njegovoj realizaciji i koriste finansijska sredstva pod istim uslovima koja važe i za podnosioca prijedloga projekta. Stoga, partneri moraju zadovoljiti iste kriterijume kao i aplikant (vidjeti pod 5.1. i/ili 5.2)

Informacije o partnerima na projektu treba da budu predstavljene u Prijavnom formularu.

Za partnere je potrebno dostaviti istu prateću dokumentaciju, kao i za podnosioca prijedloga projekata.

6. KAKO SE PRIJAVITI

Aplikanti koji ispunjavaju navedene kriterijume se pozivaju da dostave popunjen prijavni paket, koji se mogu preuzeti sa datih linkova:

PRIJAVNI PAKET

- [1. Prijavni formular](#)
- [2. Prijedlog budžeta](#)

I. Aplikanti koji imaju status pravnog lica, uz prijavni paket treba da dostave sljedeću prateću dokumentaciju:

- Kopiju rješenja o registraciji organizacije
- Kopiju statuta organizacije
- Kopiju finansijskog izvještaja za 2022.* godinu elektronski predatog Poreskoj upravi.³

*(*Organizacije čiji projekti budu podržani, prije potpisivanja ugovora će biti u obavezi da dostave kopiju finansijskog izvještaja za 2023. godinu)*

II. Neformalne grupe dostavljaju Izjavu predstavnika/ca grupe, koja je dostupna na linku:

- [Izjava predstavnika neformalne grupe](#)

7. Rok za podnošenje prijedloga projekata

Prijave (projektni prijedlozi) koji pristignu do 18. marta 2024. će biti razmatrane na sastanku Komisije koji će biti održan tokom poslednje sedmice marta mjeseca.

Dokumentaciju je potrebno dostaviti isključivo na e-mail adresu: zajednica@faktcg.org sa naznakom „Prijava na konkurs ZAJEDNICA U AKCIJI“.

Svi podnosioci dobiće potvrdu o prijemu e-maila sa prijavnim paketom. Nepotpuni prijedlozi projekata, prijedlozi projekata dostavljeni na neki drugi način koji nije propisan ovim konkursom, neće biti uzeti u razmatranje, kao ni prijedlozi dostavljeni na neodgovarajućim obrascima.

Za dodatne informacije se možete obratiti osoblju fAKT-a, slanjem upita na zajednica@faktcg.org. Odgovori na pojedinačna pitanja biće dati putem elektronske pošte.

Napomena: kako bi svi podnosioci prijedloga projekata bili u ravnopravnom položaju, fAKT ne može davati mišljenje o ciljevima, aktivnostima i očekivanim rezultatima predloženih projekata, kao i o drugim elementima prijedloga projekata.

³ sa brojem iskaza koji dodjeljuje Poreska uprava, odnosno Uprava prihoda i carina.

Ukoliko se procijeni da postavljena pitanja mogu biti od značaja za druge aplikante, zajedno sa odgovorima i važnim napomenama za sve, biće objavljena na sajtu fAKT-a (www.faktcg.org) nakon isteka roka za njihovo postavljanje, a najkasnije sedam dana prije isteka roka za prijavu.

8. OCJENJIVANJE PRIJEDLOGA PROJEKATA I ODLUČIVANJE: KORACI

1. Administrativna provjera prijavne dokumentacije i ispunjenost osnovnih kriterijuma;
2. Prijave koje prođu administrativnu provjeru, šalju se Komisiji za evaluaciju projekata i dodjelu finansijske podrške;
3. Komisija procjenjuje prijedloge projekata i pravi rang listu na osnovu dodijeljenih bodova (za više informacija, pogledati evaluacionu/bodovnu tabelu);
4. Za podršku se razmatraju projektni prijedlozi koji dobiju najmanje 60 bodova, nakon čega Komisija donosi konačnu odluku o projektima koji će biti finansirani.
5. Spisak podržanih projekata će biti objavljen na web stranici fAKT-a u drugoj sedmici aprila mjeseca.

BODOVNA TABELA

Kriterijumi (maksimalni broj bodova: 100)
<p>1. Relevantnost: 45 bodova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Usklađenost predloženog projekta sa ciljem i svrhom Poziva „Zajednica u akciji“ • Relevantnost za konkretnu zajednicu i potrebe ciljnih grupa (prijedlog projekta je usmjeren na rješavanje pitanja od interesa za građane i dobro je objašnjen) • Geografsko područje/zajednica u kojoj organizacija/grupa djeluje (razvijene u odnosu na manje razvijene zajednice i područja) <p><i>*Napomena: ako je projekat ocijenjen sa manje od 23 boda u ovoj oblasti, automatski se odbija</i></p>
<p>2. Izvodljivost: 40 bodova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Prijedlog lokalne akcije ili inicijative je jasan: konkretno obrazlaže metode i ima plan aktivnog uključivanja zajednice • Plan aktivnosti je realan i ostvarljiv • Nosioци projekta imaju relevantno iskustvo, znanje i vještine za realizaciju predloženog projekta <p><i>*Napomena: ako je projekat ocijenjen sa manje od 20 bodova u ovoj oblasti, automatski se odbija</i></p>
<p>3. Budžet: 15 bodova</p> <ul style="list-style-type: none"> • Predloženi budžet je realističan: troškovi su realno procijenjeni i predviđena sredstva su dovoljna za realizaciju planiranih aktivnosti